

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 427/21
11.8.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Јелене Стевановић, председника већа, Весне Миљуш и Весне Целетовић Цуцућ, чланова већа у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., ..., чији је пуномоћник Александар Радивојевић адвокат из Београда, ул. Светозара Ђоровића бр. 13, против тужене-противтужиље ББ из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Дара Чекеревац адвокат из Београда, ул. Кнеза Милоша бр. 51, ради развода брака и супружничког издржавања, одлучујући о жалби тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П2 бр. 91/20 од 13.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 11.08.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца-противтуженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 бр. 91/20 од 13.04.2021. године у ставу другом, четвртом и шестом изреке пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца-противтуженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке разводи се брак закључен дана ... године у ..., уписан у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје ... под текућим бројем ... за ... годину, закључен између тужиоца-противтуженог АА рођеног дана ... године од оца ... и мајке ... и тужене-противтужиље ББ девојачко ..., рођене дана .... године од оца ... и мајке ... на основу одредбе члана 41 Породичног Закона Републике Србије. Ставом другим изреке, делимично се усваја противтужбени захтев тужене-противтужиље ББ из ... па се обавезује тужилац-противтужени АА из ... да на име супружничког издржавања плаћа туженој-противтужиљи месечно износ од 10.000,00 динара сваког 1.-5. у месецу за текући месец, почев од 12.08.2020. године као дана прецизирања противтужбеног захтева па убудуће док за то постоје законски услови или док се ова одлука не измени другом пресудом уплатом наведеног износа на рачун ББ који се води под бројем ... код “Комерцијалне банке” а.д. Београд, под претњом извршења. Ставом трећим изреке, одбија се противтужбени захтев тужене-

противтужиље ББ из ... у делу у којем је тражила да се тужилац-противтужени обавезе да на име супружничког издржавања плаћа туженој-противтужиљи месечно износ преко досуђеног износа од 10.000,00 динара до траженог износа од 20.000,00 динара односно за разлику од 10.000,00 динара месечно као неоснован. Ставом четвртим изреке, одређује се привремена мера па се тужилац-противтужени обавезује да туженој-противтужиљи на име супружничког издржавања плаћа месечно износ од 10.000,00 динара сваког 1.-5. у месецу за текући месец, почев од 13.04.2021. године као дана доношења одлуке па до правноснажног окончања овог поступка, уплатом наведеног износа на рачун ББ из ..., под претњом извршења. Ставом петим изреке, одбија се предлог за доношење привремене мере тужене-противтужиље у делу у коме је тражила да суд обавезе тужиоца-противтуженог да на име супружничког издржавања плаћа туженој-противтужиљи месечно износ преко досуђеног износа од 10.000,00 динара до траженог износа од 20.000,00 динара, односно разлику од 10.000,00 динара месечно као неоснован. Ставом шестим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде, тужилац-противтужени благовремено је изјавио жалбу побијајући је у ставу другом, четвртном и шестом изреке, из свих законских разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 ЗПП-а. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио. Тужена-противтужиља је одговорила на жалбу. Трошкове другостепеног поступка није тражила.

Испитујући првостепену пресуду у смислу члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП-а ("Службени гласник РС", бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), који се примењује на основу члана 202 Породичног закона – ПЗ ("Службени гласник РС", бр. 18/05, 72/11, 6/15), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужиоца противтуженог није основана.

У спроведеном поступку нису почињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијана одлука морала укинути, нити се жалбом указује на постојање неке друге повреде која је била или могла бити од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде. Супротно наводима жалбе, разлози дати у образложењу пресуде су јасни, непротивречни и довољни, па омогућавају испитивање првостепене одлуке те није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а.

Према утврђеном чињеничном стању у првостепеном поступку парничне странке су већ више деценија биле у браку (од .... године), имају једно пунолетно дете, а током трајања брачне заједнице дошло је до озбиљног и трајног поремећаја њихових међусобних односа, те већ две године не живе заједно тако да се сврха брака не остварује, а од престанка заједничког живота заједница није обновљена, тужилац не жели да разговара са туженом и немају више никакав непосредни контакт. Тужена-противтужиља по налогу тужиоца, као и због епидемиолошке ситуације од лета 2019.године није ишла у кућу у ... у ... коју су заједнички стекли, а несумњиво је утврђено да тужилац-противтужени не жели да остане у брачној заједници и да води самосталан живот ван домаћинства тужене-противтужиље, те је првостепени суд утврдио да је до прекида брачне заједнице парничних странака дошло у септембру

2019. године као године када је тужена последњи пут била у кући у ....., те да су испуњени услови за развод брака због поремећених брачних односа.

Тужена-противтужиља ББ има ... године, по занимању је домаћица и никада није била формално запослена, већ се посветила домаћинству и обављала послове домаћице, а током лета се бавила издавањем соба њихове заједничке куће на мору. Међу парничним странкама је било неспорно да је тужена-противтужиља само преко омладинске задруге била ангажована 5 месеци у “ВВ” и пар месеци у кафићу, те да је током педесетдвогодишњег брака парничних странака по договору и на инсистирање тужиоца била домаћица без радног ангажовања. Власница је стана у коме живи у заједници са сином парничних странака за који плаћа годишњи порез од 8.030,13 динара. Од 2019. године је скоро сваког месеца добијала од тужиоца-противтуженог износ од 10.000,00 динара, понекад 5.000,00 динара, а током 2020. године престају уплате тужиоца-противтуженог и тужена у првој половини 2020. године почиње повремено да ради, од чега је стицала приходе и то у “ДД” а.д. као чистачица са месечном накнадом у износу од 192,58 динара бруто по сату рада, а у другој половини исте године код истог послодавца као спремачица са месечном накнадом у износу од 221,54 динара (бруто) по сату рада. У 2021. години обављала је привремене послове код истог послодавца у периоду од 01.01.2020. године до 28.02.2021. године, након чега је престало њено радно ангажовање. Није остварила право на пензију нити било која друга примања од Фонда за ПИО. Има артеријску хипертензију и ангину пекторис због чега је под сталном кардиолошком терапијом. Месечно за храну за себе и сина издваја око 30.000,00 динара, што је 15.000,00 динара месечно по члану домаћинства, за лекове за притисак, срце и пумпицу месечно издваја 1.500,00 динара, док лекове за јетру не купује јер нема новца. Месечне режије за стан у коме живи са сином износе инфостан 1.500,00 динара, струја око 7.000,00 динара у зимском периоду, у летњом око 4.000,00 динара, телефон плаћа 700,00 динара и кабловску 2.200,00 динара што укупно просечно за све наведене режијске трошкове по члану домаћинства 4.950,00 динара. Првостепени суд је имао у виду и да тужена-противтужиља није посебно определила трошкове на име одеће, обуће као ни трошковима одржавања хигијене који трошкови неспорно постоје због чега је као укупне месечне трошкове тужене утврдио износ од 30.000,00 динара. Од стране надлежне институције није утврђена неспособност за рад или умањена способност за рад тужене-противтужиље.

Тужилац-противтужени је ванкњижни власник стана од 30м² у селу .., власник 1 хектара земље коју не обрађује и две куће на мору које се воде на његово име а стечене су у току брачне заједнице и власник аутомобила марке “Frod eskort” 1996. годиште. Месечно за храну и хигијену издаваја око 16.000,00 динара, за прописану терапију то јест лекове 2.000,00 динара, за вађење крви и анализе 1.800,00 динара, регистрацију аутомобила плаћа око 22.000,00 динара годишње, а за превоз месечно издваја 5.000,00 динара, с обзиром да по једном доласку превоз на релацији ...- ... плаћа 1.200,00 динара, годишњи трошкови одржавања куће на мору укупно и са свим режијама су укупно 600,00-700,00 евра односно месечно око 50,00-60,00 евра а остварује право на месечну пензију од 39.514,00 динара.

Наведено чињенично стање је утврђено потпуно и поуздано, и оно произлази из доказа у списима које је првостепени суд правилно оценио у смислу члана 8 ЗПП-а. Жалбом тужиље нису истицане нове чињенице нити понуђени или предложени нови

докази у смислу члана 372 став 1 у вези члана 314 ЗПП-а, па утврђено чињенично стање није доведено у сумњу.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио одредбу члана 151 став 1 Породичног закона правилно закључујући да како тужена-противтужиља нема довољно средстава за издржавање а незапослена је, има право на издржавање од другог супружника сразмерно његовим могућностима, правилно ценећи њене године живота (73), нарушено здравствено стање, немогућност да остварује приходе у већем износу од 20.000,00 динара, при чему је и тај извор прихода престао, правилно оценивши да обавеза издржавања од 10.000,00 динара за тужиоца-противтуженог не представља очигледну неправду нити би угрозила његову егзистенцију сходно члану 151 став 3 Породичног закона.

Имајући у виду неспорну чињеницу да је тужена-противтужиља током трајања брачне заједнице била економски упућена на тужиоца-противтуженог, старала се о домаћинству, да је током 2019. од тужиоца-противтуженог добијала око 10.000,00 динара месечно, да током вишедеценијског трајања брачне заједнице (... године) до 2020. године није остваривала новчане приходе, када је почела повремено да се радно ангажује као чистачица и на тај начин остваривала приходе у месечном износу од око 20.000,00 динара, која финансијска средства нису довољна да обезбеде њену егзистенцију, обзиром да због нарушеног здравственог стања, а и година (тужиља има .... године) нема могућности да се додатно и прековремено радно ангажује, те имајући у виду да то радно ангажовање није продужено, правилан је закључак првостепеног суда да су испуњени законом предвиђени услови за обавезивање тужиоца-противтуженог да доприноси издржавању тужене-противтужиље у износу од 10.000,00 динара.

Приликом доношења одлуке, првостепени суд је ценио наводе који се поново истичу у жалби тужиоца противтуженог да тужиља поседује имовину, као и да је до престанка брачне заједнице дошло због грубог понашања и прељубе тужене противтужиље, али је правилно ценио да на ту околност нису предложени докази, те да ти наводи стога нису били од утицаја на доношење другачије одлуке. Осим тога, првостепени суд је ценио и наводе који се понављају у жалби у вези заједничке имовине те правилно утврдио да није извршена деоба заједничке имовине, тако да из наведене имовине тужена-противтужиља актуелно не може да оствари приход који би јој обезбедио средства за живот, при чему је посебно имао у виду наводе тужиоца-противтуженог да сматра да му припада у својину и део стана који је у власништву тужене-противтужиље, обзиром да је током трајања брака допринео проширењу истог.

Поред тога, првостепени суд је правилно ценио и да је тужена-противтужиља власник непокретности у ... улици бр. ..., односно стана у коме живи са пунолетним заједничким сином парничних странака, корисником инвалидске пензије, који у свом власништву нема непокретне имовине, а има обавезу издржавања ћерке у износу од 5.000,00 динара месечно, да наведени стан има две спаваће собе, као и да је тужена корисник права на четири obroка добротворног друштва Верског добротворног старатељства.

Иако тужена и даље може повремено да се ангажује на пословима одржавања

хигијене, тако зарађена средства нису довољна за њено издржавање, чак ни за минимум егзистенције, посебно имајући у виду да је радно ангажовање тужене престало у фебруару 2021. године, те да актуелно није радно ангажована нити има животну реалне могућности да нађе стално запослење обзиром на животну доб (преко ... године када наступају услови за старосну пензију) и здравствене проблеме. Поред тога, првостепени суд је имао у виду и да је тужилац-противтужени туженој забранио приступ кући на мору, тако да ће до поделе брачне имовине тужилац сам користити средства од издавања соба у кући, те да од продаје заједничког стана у ... туженој противтужилци неспорно није дао никаква новчана средства, већ је истима самостално располагао, ценивши и његов исказ да му је од тих средстава остало само 2-3.000,00 евра.

Одредбом члана 151 Породичног закона прописано је са супружник који нема довољно средства за издржавање, а неспособан је за рад или је незапослен, има право на издржавање од другог супружника сразмерно његовим могућностима (став 1.) а да нема право на издржавање супружник ако би прихватио његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за другог супружника (став 3.). Издржавање може трајати одређено или неодређено време (члан 163. став 1. истог закона) при чему издржавање супружника после престанка брака не може трајати дуже од 5 година (члан 163. став 2.), али се изузетно, издржавање супружника по престанку брака може продужити и после истека рока од 5 година ако нарочито оправдани разлози спречавају супружника повериоца издржавања да ради (члан 163. став 3.).

Имајући у виду правилно и потпуно утврђено чињенично стање и правилну примену материјалног права, правилан је закључак првостепеног суда да је основан захтев тужене противтужилце за обавезивање тужиоца противтуженог да као бивши супружник доприноси издржавању тужилце исплатом досуђеног износа, а да је преко досуђеног износа такав захтев неоснован. Правилно је првостепени суд досудио износ који не може да угрози егзистенцију тужиоца противтуженог и задовољење његових личних потреба, имајући у виду висину месечних прихода које остварује, као и околност да нема законску обавезу да издржава друга лица. Тужени-противтужилац може да настави да помаже сину и његовој породици, односно унуци, иако право супружника на издржавање има приоритет у редоследу издржавања сагласно члану 166 став 1 Породичног закона. Досуђени износ је у складу са потребама повериоца издржавања тужене-противтужилце који ће јој уз износе које може да оствари обезбедити одговарајуће задовољење њених животних потреба.

На правилност побијане пресуде нису од утицаја наводи којима се указује на могућност деобе заједничке имовине, јер у случају промене околности односно могућности тужене да на други начин доприноси свом издржавању евентуалном поделом заједничке имовине може се поднети тужба за измену досуђеног начина издржавања када се промене околности. Осим тога, правилно је првостепени суд ценио и да је син странака инвалид и да живи са туженом у заједници са примањем од 15.000,00 динара месечно на име инвалидске пензије, те да иста нема других сродника према којима би истакла захтев за издржавање у смислу одредбе члана 166 Породичног закона.

Супротно жалбеним наводима правилно је првостепени суд ценио да су испуњени услови и за одређивање привремене мере сходно одредбама чланова 449 став 2 и 459 Закона о извршењу и обезбеђењу ("Службени гласник РС", бр. 106/2015, 106/2016 (Аутентично тумачење), 113/2017 (Аутентично тумачење), 54/2019, 9/2020 (Аутентично тумачење).

Овакву одлуку о истакнутом предлогу прихвата и Апелациони суд у Београду, као правилну и на закону засновану.

Одредбом чл.447 став 1 Закона о извршењу и обезбеђењу ("Службени гласник РС", бр.160/15 и 113/17) прописано је да суд може одредити привремену меру пре, у току или после судског или управног поступка па док извршење не буде спроведено док је одредбом чл.449 истог закона прописано да се привременом мером обезбеђује новчано или неновчано потраживање чије постојање извршни поверилац учини вероватним (став 1); да би се одредила привремена мера за обезбеђење новчаног потраживања извршни поверилац, поред вероватноће постојања потраживања, мора учинити вероватним да ће без привремене мере извршни дужник осујетити или знатно отежати наплату потраживања тиме што ће своју имовину или средства отуђити, прикрити или на други начин њима располагати (опасност по потраживање) (став 2); извршни поверилац није дужан да докаже опасност по потраживање ако учини вероватним да извршни дужник може због привремене мере претрпети само незнатну штету или да потраживање треба да се испуни у иностранству (став 5). Одредбом члана 449. ЗИО ("Службени гласник РС", бр.106/15), којом су установљени услови за одређивање привремене мере, између осталог је прописано да се привременом мером обезбеђује новчано или неновчано потраживање чије постојање извршни поверилац учини вероватним (став 1). Да би се одредила привремена мера за обезбеђење неновчаног потраживања, извршни поверилац, осим вероватноће постојања потраживања, мора учинити вероватним и да би без привремене мере испуњење његовог потраживања било осујећено или знатно отежано или да ће бити употребљена сила или настати ненадокнадива штета - опасност по потраживање (став 3).

На правилност побијаног решења којим се одређује привремена мера нису од утицаја жалбени наводи по којима је недозвољена као идентична тужбеном захтеву. Ово стога што се у конкретном случају искључиво ради о изузетку када је могуће да та идентичност постоји, а то је управо код износа издржавања, где је због природе односа и посебног института законског издржавања привремена мера која је истоврсна садржини тужбеног захтева дозвољена, обзиром да служи обезбеђењу основних егзистенцијалних потреба за храну и задовољење свакодневних животних потреба.

Правилно је првостепени суд одредио и да свака странка сноси своје трошкове поступка, имајући у виду специфичност односа које у оваквом спору уређују, те обзиром да је поступак иницијално вођен за развод брака, што представља статусно питање парничних странака тако да је правилно донео одлуку о трошковима поступка по слободној оцени правилном применом члана 207 ПЗ.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из члана 396 став 1 и 2 ЗПП-а.

Са свега изложеног, применом члана 390 ЗПП-а и члана 401 тачка 2 ЗПП-а у вези члана 202 Породичног закона, као и одредбе чл. 401 тачка 2 ЗПП-а у вези члана 426 Закона о извршењу и обезбеђењу, одлучено је као у ставу првом изреке.

Имајући у виду да тужени није успео у поступку по жалби то су применом члана 153 у вези члана 165 ЗПП-а и 202 ПЗ-а одбијени трошкови другостепеног поступка, те одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић